

Sarajevo, 08.02.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
01.02.2021. - 05.02.2021.

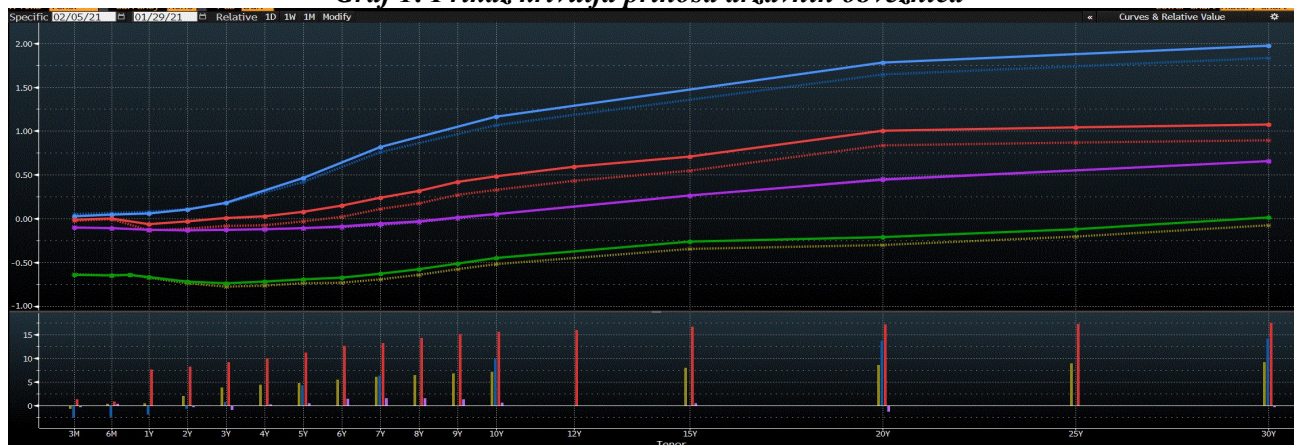
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	29.1.21	-	5.2.21	29.1.21	-	5.2.21	29.1.21	-	5.2.21	29.1.21	-	5.2.21
2 godine	-0,73	-	-0,71	↗	0,11	-	0,10	↘	-0,11	-	-0,03	↗
5 godina	-0,74	-	-0,69	↗	0,42	-	0,46	↗	-0,03	-	0,08	↗
10 godina	-0,52	-	-0,45	↗	1,07	-	1,16	↗	0,33	-	0,48	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	29.1.21	-	5.2.21	
3 mjeseca	-0,598	-	-0,594	↗
6 mjeseci	-0,648	-	-0,645	↗
1 godina	-0,650	-	-0,633	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 05.02.2021. godine (pune linije) i 29.01.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Početkom prošlog tjedna članica IV ECB Schnabel je izjavila da je ECB više zabrinuta zbog „spore“ inflacije nego zbog „brze“ inflacije, dodavši da bi povećanje kamatnih stopa sada bilo „katastrofalno“. Studija ECB je pokazala da je inflacija u eurozoni vjerojatno održavana visokom privremenim čimbenicima tijekom zatvaranja ekonomija u prošloj godini, jer su neki proizvodi bili manje dostupni, a poduzetnici bili nespremni da smanjuju cijene. U međuvremenu su objavljeni preliminarni podaci o kretanju stope inflacije u eurozoni u siječnju, koji su ukazali na oštar rast, kako ovog podatka tako i podatka temeljne stope inflacije, koja isključuje volatilne cijene. Iako je ovo prvi rast inflacije koji je na razini eurozone zabilježen u proteklih 6 mjeseci, analitičari upozoravaju da je isti najviše uzrokovan učincima poput promjena u poreznim stopama i tehničkim čimbenicima, te da ne sugerira da je došlo do realnog rasta cjenovnih pritisaka. Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da će ekonomija regije morati da bude postupno odvikavana od fiskalnih i monetarnih stimulansa. Ipak, dodala je da predanost ECB euru nema granica, te da će djelovati sve dok pandemija bude uzrokovala kriznu situaciju u eurozoni. ECB još uvijek vjeruje da će 2021. godina biti godina oporavka, a prema Lagarde, očekuje se jačanje tempa rasta

oko polovice godine, iako i dalje postoje neizvjesnosti. Lagarde je pozvala EU da ubrza proces ratifikacije plana potrošnje pojedinačnih članica za fond ukupne vrijednosti 750 milijardi EUR kako bi se pružila podrška onim zemljama koje su najteže pogođene pandemijom.

Prinosi sigurnijih obveznica, osobito onih s dužim rokom dospelja su zabilježili rast u odnosu na prethodni tjedan, pri čemu je povećanje prinosa kod njemačkih obveznica iznosilo između 2 i 7 baznih bodova. Na rast ovih prinosa utjecaj je imalo pozitivno raspoloženje investitora usljed povećane nade u odobravanje najavljenog stimulativnog paketa u SAD, vijesti o cjepivu i slično. U istom razdoblju prinosi italijanskih obveznica su zabilježili pad između 7 i 11 baznih bodova pod utjecajem vijesti da je bivši predsjednik ECB Mario Draghi pozvan od strane predsjednika zemlje kao mogući kandidat za mjesto premijera, a koji će pokušati da formira novu vladu. Tijekom tjedna Draghi je prihvatio ponudu, što je dodatno utjecalo na pad prinosa ovih obveznica. Zahvaljujući suprotnom kretanju prinosa njemačkih i italijanskih obveznica razlika između desetogodišnjih njemačkih i italijanskih obveznica je smanjena na ispod 100 baznih bodova.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) preliminar. IV tromjesečje	-0,9%	-0,7%	12,4%
2.	GDP – Italija (tromjesečno) preliminar. IV tromjesečje	-2,0%	-2,0%	16,0%
3.	GDP – Portugalija (tromjesečno) preliminar. IV tromjesečje	-2,0%	0,4%	13,3%
4.	Stopa inflacije – EZ (prelim.) SIJEČANJ	0,6%	0,9%	-0,3%
5.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.) SIJEČANJ	0,9%	1,4%	0,2%
6.	Stopa inflacije – Italija (prelim.) SIJEČANJ	0,2%	0,5%	-0,3%
7.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.) SIJEČANJ	0,5%	0,8%	0,0%
8.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) PROSINAC	-1,2%	-1,1%	-1,9%
9.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.) SIJEČANJ	47,5	47,8	49,1
10.	Stopa nezaposlenosti – EZ PROSINAC	8,3%	8,3%	8,3%
11.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.) PROSINAC	9,0%	9,0%	8,8%
12.	Stopa nezaposlenosti – Irska SIJEČANJ	-	5,8%	5,8%
13.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska SIJEČANJ	-	76.200	36.800
14.	Maloprodaja – EZ (G/G) PROSINAC	1,2%	0,6%	-2,2%
15.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) PROSINAC	4,7%	1,5%	5,0%
16.	Maloprodaja – Italija (G/G) PROSINAC	-4,8%	-3,1%	-8,5%
17.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G) PROSINAC	6,7%	6,4%	6,7%
18.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR) PROSINAC	-4,29	-3,39	-3,79

SAD

Tijekom proteklog tjedna došlo je do pojačanog optimizma na tržištu te su dionički indeksi povećani, i to Dow Jones je povećan za 3,89% na tjednoj razini, dok je S&P povećan za 4,65%. Također, prinosi na desetogodišnje obveznice su bilježili tjedni rast od 2,23%. U ovakvim okolnostima USD je aprecirao u odnosu na EUR. Ipak, krajem tjedna su objavljeni razočaravajući podaci s tržišta rada o pitanju broja zaposlenih po različitim sektorima, a što je utjecalo na korekciju tečaja.

Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je izjavio da očekuje rapidni ekonomski oporavak u ovoj godini, ali je dodao da monetarna politika treba da ostane izuzetno povoljna kako bi utjecala na rast „veoma niske“ inflacije, iako se očekuje da cijene zabilježe privremeni rast u proljeće. Njegova kolegica Mester iz Feda Klivlenda je izjavila da smatra da je trenutačna monetarna politika adekvatna, dok je potrebno preispitati strukturalna pitanja na tržištu obveznica kako bi postale otpornije.

Predsjednik Feda iz Mineapolisa Kashkari je izjavio da je sada glavno da Fed nastavi s ekspanzivnom monetarnom politikom kako bi se pomoglo ekonomiji da prevaziđe pandemiju, ali i da je od ključnog značaja da se tu doda i fiskalna podrška, kao i da će Fed upotrijebiti sve raspoložive alate da postigne svoje ciljeve, kao i ciljanu razinu inflacije. Njegov kolega iz Atlante Bostic je dao sličnu izjavu o pitanju potrebe nastavka monetarnih stimulansa te naglasio da smatra da je važno podsjetiti da postoji veliki deficit vezano za pitanje radnih mjesta u odnosu na ranije. Tijekom proteklog tjedna predsjednik Biden se sastao s grupom od 10 uglavnom umjerenih republikanskih zakonodavaca, kako bi se razmotrio

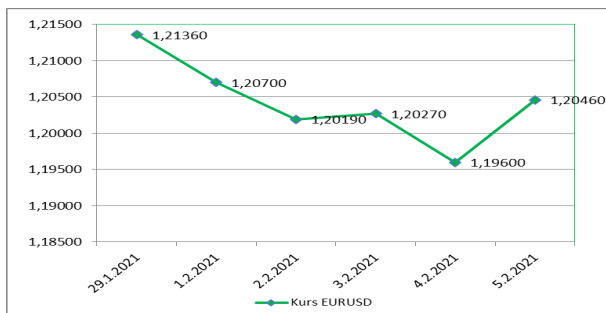
stimulativni paket vrijednosti 1,9 bilijuna USD (u međuvremenu republikanci su predložili svoju verziju paketa u vrijednosti 618 milijardi USD). Demokrate iz Kongresa su objavile prijedlog proračuna za cijelu 2021. godinu, koji bi, nakon što bude usvojen, pružio mogućnost da se usvoji zakon o stimulansu kroz „proces pomirenja“, koji podrazumijeva jednostavnu većinu glasova u Senatu bez podrške republikanaca. Krajem tjedna potpredsjednica SAD Harris uspjela je da glasanjem Senata (51-50) izbori usvajanje nacrt proračuna, koji uključuje 1,9 bilijuna USD vrijednog fiskalnog paketa.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor F	SIJEČANJ	59,1	59,2	57,1
2.	PMI uslužni sektor F	SIJEČANJ	57,4	58,3	54,8
3.	ISM prerađivački sektor	SIJEČANJ	60,0	58,7	60,5
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	29. siječnja	-	8,1%	-4,1%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	30. siječnja	830.000	779.000	812.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. siječnja	4.700.000	4.592.000	4.785.000
7.	Stopa nezaposlenosti	SIJEČANJ	6,7%	6,3%	6,7%
8.	Promjena broja zaposlenih u nefarmer. sektoru	SIJEČANJ	105.000	49.000	-227.00
9.	Promjena broja zaposlenih u prerađ. sektoru	SIJEČANJ	30.000	-10.000	31.000
10.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	SIJEČANJ	163.000	6.000	-204.000
11.	Tvorničke porudžbine	PROSINAC	0,7%	1,1%	1,3%
12.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD)	PROSINAC	-65,7	-66,6	-69,0

USD je aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,2136 na razinu od 1,2046.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjene u monetarnoj politici koja se trenutačno implementira. Referentna kamatna stopa i dalje iznosi 0,10%, dok je ciljana razina kupovina obveznica zadržan na 875 milijardi GBP te razina korporativnih obveznica na 20 milijardi GBP. BoE je smanjila prognoze rasta GDP-a za 2021. godinu na 5% sa 7,25%, koliko je očekivano u studenome prošle godine. Za prvo tromjesečje ove godine BoE očekuje kontrakciju GDP-a od oko 4%. Istodobno, istaknuto je da ova središnja banka „ne želi da šalje bilo kakav signal da ima namjeru uvođenja negativne kamatne stope u nekom razdoblju u budućnosti“, ali da su pripreme za takvo nešto neophodne kako bi bila u poziciji da isto primijeni u budućnosti u slučaju potrebe. Prema BoE, britanskim bankama će biti potrebno najmanje 6 mjeseci kako bi se spremile na prelazak na negativne kamatne stope.

Lideri najutjecajnijih poslovnih grupa i pokret trgovinske unije u Britaniji su upozorili ministra financija Sunaka da rizikuje uvođenje zemlje u razdoblje masovne nezaposlenosti ukoliko ne produži programe koji se odnose na plaćanje radnika „u odsustvu“. Prije donošenja proračuna obje strane industrije su ministru skrenule pažnju na to da je ekonomija isuviše krhka da bi se krajem travnja obustavila šema poticaja plaća radnika te da rizikuje da poništi prošlogodišnje napore spašavanja radnih mjesta. Novoizabrani direktor CBI je u prvom govoru izjavio da je Velikoj Britaniji potrebna ekonomska strategija za narednu dekadu kako bi se izjednačile ambicije oporavka iz razdoblja poslije Drugoga svjetskog rata.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	PROSINAC	-1,1	-1,0	-1,5
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	PROSINAC	100.000	103.400	105.300
3.	PMI prerađivački sektor F	SIJEČANJ	52,9	54,1	57,5
4.	PMI uslužni sektor F	SIJEČANJ	38,8	39,5	49,4
5.	PMI kompozitni indeks F	SIJEČANJ	40,6	41,2	50,4
6.	PMI građevinski sektor F	SIJEČANJ	52,8	49,2	54,6
7.	Monetarni agregat M4 (G/G)	PROSINAC	-	13,4%	12,9%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,88555 na razinu od 0,87696, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,3708 na razinu od 1,3735.

JAPAN

Aktivnost tvornica u Japanu se ponovo smanjila, jer širenje pandemije i uvedeno novo izvanredno stanje utječu na uvjete rada. Prema podacima iz privatnog sektora, proizvođači su prijavili ponovni pad obujma proizvodnje, što je u oštroj suprotnosti s optimističnim procjenama vlade koje pokazuju da očekuju nagli skok proizvodnje u siječnju.

Bivši zamjenik guvernera Ivata je za Reuters izjavio da će BoJ vjerojatno dozvoliti da dugoročne kamatne stope više odstupaju od ciljane razine od 0%, kao i da se smanji kupovina obveznica izuzetno duge ročnosti, sve kako bi kriva prinosa bila strmija. On je dodao da će ove promjene BoJ biti objavljene na sastanku u ožujku. BoJ bi prema njegovom mišljenju, također, mogla koristiti svoje programe pozajmljivanja kako bi povećala novac u optjecaju financijskim institucijama koje više ulažu u zelenu i digitalnu tehnologiju.

Zamjenik guvernera BoJ Wakatabe je izjavio da BoJ mora biti spremna da dodatno smanji kamatne stope i da nastavi da istražuje načine borbe protiv ekonomskih šokova, signalizirajući odlučnost da zadrži ili pojača podršku gospodarstvu koje je pogođeno pandemijom. On je dodao da preispitivanje politike BoJ na sastanku u ožujku neće dovesti do povlačenja monetarnih stimulansa, već će se fokusirati na to da monetarni instrumenti postanu „održiviji, učinkovitiji i spretiji“. BoJ kupuje ETF-ove i J-REITS, radi poticanja ekonomije i cijena, kao dio velikog programa kvantitativnih olakšica. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da kupovine ETF-ova pomažu da se ublaži napetost koja vlada na tržištu jer je pandemija Covid19 prošle godine destabilizirala financijska tržišta. BoJ je započela sustav kreditiranja ETF-ova u lipnju 2020. godine, kako bi pomogla u poboljšanju likvidnosti trgovine ETF-ima tako što će dio svojih sredstava pozajmljivati sudionicima na tržištu.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	SIJEČANJ	49,7	49,8	50,0
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	SIJEČANJ	45,7	46,1	47,7
3.	PMI kompozitni indeks F	SIJEČANJ	46,7	47,1	48,5
4.	Prodaja automobila (G/G)	SIJEČANJ	-	6,8%	7,4%
5.	Monetarna baza (G/G)	SIJEČANJ	-	18,9%	18,3%
6.	Potrošnja kućanstva (G/G)	PROSINAC	-1,8%	-0,6%	1,1%
7.	Vodeći indeks P	PROSINAC	95,2	94,9	96,1
8.	Koicidiraajući indeks P	PROSINAC	87,8	87,8	89,0

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 127,13 na razinu od 126,92. JPY je deprecirao u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine 104,68, na razinu od 105,39.

NAFTA I ZLATO

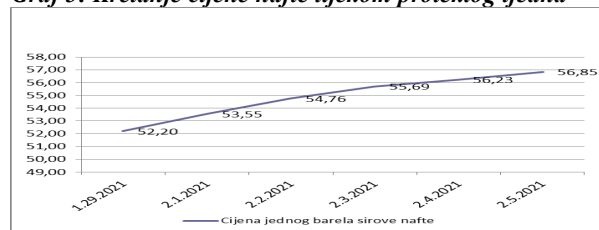
Na otvaranju njujorške burze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,20 USD (43,01 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta uglavnom zbog pojačanog optimizma oko cijepljenja, očekivanja da će stimulatивne mjere u SAD pojačati tražnju za naftom, ali i zbog odluke velikih proizvođača da smanje obujam ponude. Početkom tjedna cijena je povećana nakon što je Goldman Sachs objavio da očekuje deficit u ponudi nafte od 900.000 barela na dnevnoj razini u prvoj polovici ove godine, a što je znatno više u odnosu na ranije očekivani deficit od 500.000 barela. Narednog dana cijena je nastavila rast što je rezultat vijesti da su glavni proizvođači nafte smanjili proizvodnju otprilike u skladu s planom. Tehnički panel grupacije OPEC+ očekuje da će zalihe nafte do lipnja zabilježiti pad ispod petogodišnjeg prosjeka. Sastanak OPEC+ održan je u srijedu te je potvrđen interes za brzim smanjenjem viška nafte nastalim pod utjecajem pandemije. Saudijska Arabija se obvezala na dodatno smanjenje obujma ponude tijekom veljače i ožujka zajedno s ostalim članicama OPEC-a uključujući i Rusiju, a s ciljem balansiranja tržišta nafte.

Pored odluke OPEC+ da nastavi sa smanjenjem ponude, dodatni poticaj rastu cijene ovog energenta dale su i vijesti koje su pokazale da su zalihe nafte u SAD smanjene u prošlom tjednu. U narednim danima, do kraja tjedna, cijena nafte je nastavila s trendom rasta te je na zatvaranju tržišta u petak zabilježena najveća cijena u posljednjih godinu dana.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 56,85 USD (47,19 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je povećana za 8,91%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.847,65 USD (1.522,45 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je bila prilično volatilna te je zabilježen pad cijene ispod 1.800 dolara po unci. Snažan pad cijene zlata koji je zabilježen u četvrtak rezultat je aprecijacije USD, ali i pojačanog optimizma oko ekonomskog oporavka nakon pandemije. Svakako, očekivanja stimulatивnih mjera u SAD i njihovog učinka po ekonomski rast značajno su utjecala na pad cijene zlata. Cijena koja je zabilježena u četvrtak najniža je cijena zlata u posljednjih devet tjedana.

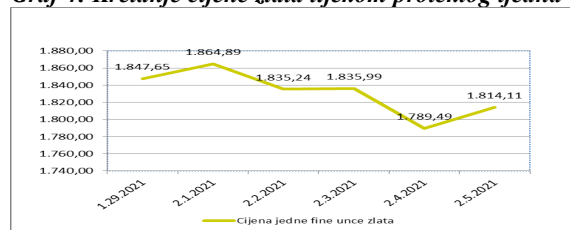
Cijena zlata je na kraju tjedna korigirana na više, pri čemu je uspjela da se ponovo vrati na razinu iznad 1.800 USD po jednoj finoj unci. Rast cijene ovog plemenitog metala rezultat je slabijih podataka s tržišta rada SAD, ali i slabljenja USD. Nakon što su objavljene lošije vijesti s tržišta rada, zlato je dobilo značajnu podršku rasta te je probijena razina od 1.800 USD po unci. Kriva prinosa u SAD je tijekom proteklog tjedna postala strmija te su dugoročni prinosi zabilježili brži rast od kratkoročnih, što je utjecalo i na cijenu zlata.

Tehničke analize pokazuju da postoje značajne prodaje zlata koje bi mogle utjecati na to da se cijena smanji na razinu od 1.750 USD po unci.

Časopis BusinessLine je objavio da se Vlada Indije nalazi u procesu izgradnje regulative digitalne kupovine zlata. Ministarstvo financija Indije je zatražilo od Centra za politiku upravljanja zlatom u Indiji da dostavi dokumente kojima bi se pomoglo u izradi ove politike.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.814,11 USD (1.505,99 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 1,82%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.